

Atrodot elektroniskajā pastkastē savas “Alma mater” - Rīgas Augstākā reliģijas zinātņu institūta (RARZI) - aicinājumu uz Rīgas arhibīskapa metropolīta Zbigneva Stankeviča atklāto lekciju par jauniešiem veltīto sinodi Romā, prātā nāca Kristus vārdi no Lūkas evaņģēlija, kurā Kungs pielīdzina sevi vistai, kura grib sapulcināt savus cālīšus zem siltā spārna (skat. Lk 13, 34.) Arī institūts savu saimi – esošos un bijušos studentus, docētājus, kā arī interesentus - bieži pulcē zem sava spārna gan svētku, gan izglītojošos pasākumos, lai tie saņemtu kopības gara siltumu, gūtu zināšanu gaismu un Dieva tuvuma apziņu.

Kaut šī tikšanās bija izziņota kā lekcija, vakars izvērtās par domu un atziņu bagātu “cālēnu” - RARZI docētāju, esošo un bijušo augstskolas absolventu kopības svētkiem ar savu arhibīskapu, ar viņa kā sinodes dalībnieka stāstījuma “aci” ielūkojoties šī saieta norisēs un lēmumu tapšanas gaitā.

Vakaru ievadīja arhibīskapa svinētā Svētā Mise Svētā Franciska baznīcā, kur savā uzrunā viņš

pievērsa klausītāju uzmanību dienas svētā – 4.gs. dzīvojušā Milānas bīskapa Ambrozija - personībai. Viņu pazīst kā svētā Augustīna skolotāju, himnu autoru, izcilu daiļrunātāju, liturģijas izveidotāju un izglītotu advokātu, kurš, kā atklāja arhibīskaps, bīskapa amatam izvēlēts ar bērna muti, kad Milānas tauta nespējusi atrast mirušajam bīskapam pēcteci. Kā ļoti būtisku Ambrozija personības iezīmi arhibīskaps minēja drosmi – svētais bīskaps, aizstāvot patiesību, nebaidījies nostāties arī pret pašu imperatoru. Tātad šī drosmē izauga no mīlestības pret patiesību, un arhibīskaps norādīja uz mūsu pienākumu, kā arī ļoti lielo atbildību, sacīt līdzcilvēkam un sabiedrībai patiesību, atsaucoties uz pravieša Ecehiēla vārdiem, kur sacīts: “Kad tu viņu nebūsi pamācījis, viņš nomirs savos grēkos. Viņa taisnību, ko tas darījis, vairs nepieminēs. Bet viņa asinis Es prasīšu no tavas rokas.”(sal. Ez 3, 20)

Arhibīskapa uzruna patiesības kontekstā izgaismoja ļoti būtisku mūsdienu cilvēku, arī kristiešu problēmu – bailes teikt patiesību. Bailes no šīs pasaules varenajiem, to izstrādātiem lojalitātes un tolerances noteikumiem, kas dažkārt nesaskan pat ar valsts likumiem un apdraud ne tikai līdzcilvēka garīgo satvaru, bet arī veselību un pat dzīvību. Rodas jautājums – kā ar kailu drosmi aizstāvēt savu tuvāko, aizstāvēt patiesību? Taču Ambrozija personība sniedz arī sava veida atbildi – šis vīrs bija ieguvis ļoti labu izglītību un savas jurista prasmes lika lietā, lai kalpotu Patiesībai.

Pēc Svētās Mises Rīgas Garīgā semināra vecajā kapelā arhibīskaps ar dzīvu un aizraujošu stāstījumu ievadīja lekcijas dažādos apmeklētājus Romā notikušās sinodes gaisotnē, vienlaicīgi runājot par būtiskajām tēmām, kas tika apspriestas sanāksmē. Saistošā un interesantā veidā arhibīskaps izveda klausītājus caur sinodes darba dokumenta “Instrumentum laboris” trijām daļām, kā arī pievērsa klausītāju uzmanību būtiskajām niansēm, kas tika iestrādātas gala dokumenta variantā. Viņš sniedza nelielu ieskatu sinodes darba kārtībā, bīskapu un citu delegātu – konsekrēto un laju – iespējām izteikties, iesniegt priekšlikumus, kā arī darba teksta tapšanas procesā. Darba dokumenta “Instrumentum laboris” trīsdaļīgajā uzbūvē ietvertas mūsdienu jauniešu problēmu saknes un iespējamie risinājumi.

Arhibīskaps pievērsa uzmanību darba dokumentā teiktajam par mūsdienu jauniešu problēmu iepazīšanu, vērojot un analizējot realitāti, kur īpaši spilgti iezīmējas jauniešu nespēja pieņemt lēmumus. Jaunietis vēlas atstāt visas durvis un visas mūsdienās daudzās iespējas vaļā, līdz ar ko nespēj izvēlēties laulību vai citu dzīves kārtu, profesiju utt. Vai šī problēma attiecas tikai uz jauniešiem, un kādi ir tās cēloņi? Iespējams, ka tās ir arī bailes no ilgtermiņa lēmumiem, jo tie sevī slēpj neziņu, neuzticēšanos labam iznākamam. Pieaugušie pat ar samērā lielu dzīves pieredzi dažkārt klusībā atzīst, ka dzīvo bailēs no izšķirošiem lēmumiem un cenšas no tiem izvairīties. Sinodes tēvu redzes lokā bijusi arī situācija ģimenēs Eiropā – tās ir nestabilas, izjūk, tajās dominē mātes figūra. Atskaites punkts ir māte, bet vai šī figūra vienmēr ir labestīga un spēj līdzēt dzīves ceļa izvēlē? Kur ir vīrietis, tēvs, ģimenes svētnīcas augstais priesteris? Šobrīd sekulārās sabiedrības ideoloģiju ietvaros vīrietis tiek demonizēts, parādīts kā varmāka, sieviešu

apspiedējs, vīrietis – vīrs un tēvs, kurš mīl savu sievu, rūpējas par savu ģimeni un to sargā, kā Kristus mīlējis Savu draudzi (Ef 5, 25-26)”, paliek dziļā apslēptībā. Abi dzimumi tiek nostādīti viens pret otru, un to sieviešu, arī vīriešu viedoklis, kuru atmiņā mieles atstājusi tieši sieviešu varmācība, netiek sadzirdētas.

Izmantojot sinodes dalībniekiem dotās iespējas uzrunāt sapulci, arhibīskaps pievērsies tieši šai sāpīgajai tēmai - darba dokumenta 12. punktā ietvertajam tekstam par tēva lomu ģimenē - un iesniedzis priekšlikumu, lai tas tiku iestrādāts gala dokumentā, parādot vīrieša, tēva atbildību par ģimenes ticības dzīvi, bērnu audzināšanu ticībā un pienākumu aizstāvēt ģimeni ne tikai pret fizisku uzbrukumu, bet arī postošām ideoloģijām un garīgiem uzbrukumiem. Sinode atturējusies pieņemt priekšlikumu pilnībā, gala dokumentā atvēlot tēvam tikai pienākumu līdz ar māti audzināt bērnus ticībā, kas nozīmē, ka pārprastais feminisms ir laidis ļoti dziļas saknes un ir kļuvis par agresīvu uzbrucēju, no kura bīstas pat garīgās kārtas pārstāvji. Rodas jautājums – vai piekāpība ir nepieciešama un kur tā novedīs? Vai tas ir drosmes trūkums un padošanās?

Ģimene ne vienmēr spēj līdzēt jauniešiem atpazīt savu aicinājumu un dzīves uzdevumu, dažkārt tā var pat kavēt, tādēļ Sinodes tēvi lielu uzmanību pievērsuši jauniešu garīgās pavadības jautājumiem. Vārdi “aicinājuma atpazīšana” dažkārt izraisa neizpratni un pat bailes. Taču, arhibīskapa vārdiem, cilvēka universālais pamataicinājums ir mīlestība, un tā piepildīšanai doti visdažādākie ceļi. Atpazīšana ietver cilvēkam Dieva doto spēju “komplekta” izziņāšanu, kā arī viņa sirds dziļākās ilgas, un no atpazīšanas izriet loģisks secinājums – jādodas ceļā, lai piepildītu savas dzīves mīlestības uzdevumu pret sevi, otru, caur viņu pret citiem cilvēkiem un Dievu. Arī šis moments tālu pārsniedz jauniešu dzīves sfēru - garīgā vadība cilvēkam nepieciešama visu dzīvi, jo, iespējams, kāds tādējādi spēs atrast to vietu un uzdevumu, ko Dievs viņam paredzējis, jo Kungam ir ne mazums vēl darbā saucamu vienpadsmitās stundas strādnieku (skat. Mt 20, 6). Arī pats arhibīskaps atzina, ka viņa acis ilgi bijušas “aizturētas”, līdz viņš atpazinis savu aicinājumu, un šajā procesā nozīmīga loma bijusi garīgtēvam.

Jāpiebilst, ka darba dokuments “Instrumentum laboris” Sinodes gaitā tika pilnveidots un attīstīts no sterila, “pareiza” dokumenta uzmetuma, kam visai pamatoti tika pārņemts atsauču trūkumus uz Svētajiem Rakstiem, Euharistijas nozīmes un Svētā Gara darbības nepieminēšana, par dzīviem vārdiem, kas aicina ceļā uz jauniem Vasarsvētkiem. Sinodes darba gaitā par dokumenta garīgo asi kļuva Jēzus ceļā uz Emausu (sk Lk 24), kur Viņš atver mācekļu acis, laužot maizi, un viņi dodas ceļā, lai atgrieztos Jeruzalemē un saņemtu Gara spēka apģērbu.

Vai mūsdienu sekularizētajā pasaulē tie nav tikai skaisti vārdi un vai nav iesākusies cīņa ar vējdzirnavām? Sinodes tēvi pat sekularizācijas faktā tomēr saskatījuši pozitīvu momentu – piederību Baznīcai vairs nenosaka dzimtās kultūras konteksts, bet jau apzināts lēmums, kas ir

pirmais solis ceļā uz jauniem Vasarsvētkiem. Ja kāds izvēlēties būt Baznīcā, viņš jau ir uzsācis mīlestības ceļojumu kopā ar Kungu.

*Stella Jurgena,
RARZI absolvente*

[Audio fails, iespēja noklausīties visu lekciju.](#)

